

Scholencusters – de context en opdrachtomschrijving

Doorontwikkeling scholengroepen naar scholencusters met kernteams

De scholen van het SWV werken al jaren in scholengroepen. We ontwikkelen deze samenwerking door naar scholencusters. Per 1-8-2026 gaan de scholen samenwerken in scholencusters.

De huidige scholengroepen stoppen en worden **scholencusters**.

De bedoeling is dat ieder scholencuster per 1-1-2027 een interdisciplinair **kernteam** heeft met jeugdondersteuning, GGD, leerplicht en kinderopvang. De kernteams zijn ondersteunend aan het scholencuster in de praktijk en vormen de verbindende schakel tussen scholen en externe partners (zoals gemeente en zorg).

Doel scholencusters

Scholencusters zijn bedoeld om samen te zorgen dat alle leerlingen dichtbij huis goed onderwijs en passende ondersteuning krijgen. De clusters zorgen samen voor goed onderwijs en brede onderwijskwaliteit.

Voor directeuren en Ib'ers betekent dit:

- Jullie zijn verantwoordelijk voor de eigen school en dragen samen zorg voor het cluster als geheel;
- Jullie werken actief samen met andere scholen aan kwaliteit, ondersteuning en een passend en dekkend aanbod.

De kern van de samenwerking:

- Gezamenlijke verantwoordelijkheid voor alle kinderen die in/nabij het cluster wonen;
- Gezamenlijk zorgdragen voor goed onderwijs in het cluster;
- Inclusief onderwijs als vanzelfsprekend onderdeel van onderwijskwaliteit i.p.v. 'een apart project'.
- Samen leren, onderzoeken, kennis en expertise delen;
- Samen optrekken in de samenwerking met partners (zoals opvang, gemeenten, jeugdhulp en anderen);
- Transparant samenwerken en verantwoorden.

Opdrachtomschrijving scholencusters voor schooljaar 2026-2027:

Vanaf de start van het schooljaar wordt er in de hele regio gewerkt binnen de scholencusters.

Gaandeweg zullen de kernteams zich gaan ontwikkelen i.s.m. de scholencusters.

De opdracht voor de scholencusters in het eerste jaar is om de basis te leggen voor duurzame samenwerking en gezamenlijke verantwoordelijkheid voor onderwijskwaliteit en inclusief onderwijs.

In het eerste jaar draait het om het ontwikkelen van een stevige samenwerkingsbasis, richting bepalen en al beginnen met samen werken in de praktijk.

De focus in het eerste jaar ligt op:

1. *Opbouwen van samenwerking en structuur*
De scholenclusters richten een werkbare overlegstructuur in, maken afspraken over rollen en verantwoordelijkheden en bouwen aan vertrouwen en effectieve samenwerking binnen het cluster. Ieder cluster behoudt een technisch voorzitter.
2. *Formuleren van een gezamenlijke visie*
Scholen ontwikkelen samen een gedeelde visie op 'goed onderwijs' (brede onderwijskwaliteit en inclusief onderwijs), die richting geeft aan het handelen binnen het cluster.
3. *Analyseren van data en bepalen van prioriteiten*
Op basis van beschikbare gegevens (leerlingen, ondersteuning, verwijzingen, schoolaanwezigheid) brengen scholen gezamenlijke opgaven in beeld en kiezen zij een beperkt aantal prioriteiten.
4. *Zetten van eerste stappen in gezamenlijke uitvoering*
Scholen starten met concrete samenwerking in de praktijk, zoals het delen van expertise, organiseren van ondersteuning of ontwikkelen van gezamenlijk aanbod.
Aan het einde van het jaar heeft elk cluster een werkende samenwerkingsstructuur, heldere doelen en eerste gezamenlijke resultaten, en is er een basis gelegd voor verdere ontwikkeling in de volgende jaren.

Suggesties voor praktische uitwerking:

1. Samenwerking en structuur opbouwen

- Stel als cluster een vaste overlegstructuur vast (zie voorzet jaarplanning SWV).
- Wijs een technisch voorzitter en trekkers per thema aan (sterke basis, samenwerking met gemeenten, schoolaanwezigheid, onderwijszorg).
- Maak afspraken over hoe je met de stem van de minderheid kunt komen tot een verrijkt besluit.
- Maak duidelijke werkafspraken:
 - Wie waarvoor verantwoordelijk is;
 - Hoe besluiten worden genomen;
 - Hoe informatie wordt gedeeld.
- Zorg dat elke school vertegenwoordigd is en dat helder is wie er vanuit het scholencluster deelneemt/deelnemen aan het kernteam.
- Leg vast hoe je de voortgang gaat volgen; wat gaat goed? Wat kan beter?
- De kinderopvang geeft aan heel graag aan te sluiten op de scholenclusters; maak afspraken over hun betrokkenheid bij het cluster (bijvoorbeeld structurele afvaardiging of op agenda).
- Plan, zodra de deelnemers van het kernteam bekend zijn, samen met hen tenminste 2 bijeenkomsten. Maak ook afspraken over de structuur en samenwerking binnen het kernteam.

2. Gezamenlijke visie ontwikkelen

- Bespreek en concretiseer:
 - Wat verstaan we onder goed onderwijs?
 - Is inclusief onderwijs daar al een integraal onderdeel van of hebben we dan nog stappen te zetten?
 - Hoe zien wij inclusief onderwijs in onze praktijk? Wat doen we al en wat hebben we te leren/ontwikkelen?
- Leg de uitkomsten vast in een korte, gedeelde visie.
- Vertaal de visie naar praktisch gedrag (wat doen we anders?)
- Deel de visie met de deelnemers aan het kernteam.

3. Data analyseren en prioriteiten bepalen

- Kies 2-3 prioriteiten voor 2026-2027 waaraan jullie gaan werken. Kies een prioriteit 'waar energie op zit' of 'waar jullie allemaal graag stappen in willen zetten'. Bijvoorbeeld:
 - Gezamenlijke scholing van de teams (sterke basis);
 - Intervisie tussen intern begeleiders en directeuren;
 - Een goede samenwerking opbouwen onderling;
 - De doorgaande lijn binnen alle IKC's versterken;
 - Ontwikkeling van een gezamenlijk doe-lab;
 - Et cetera...
- Formuleer ook wat je hiermee wilt bereiken, zoals bijvoorbeeld:
 - Leerkrachten weten beter wat zij moeten doen bij opvallend gedrag;
 - Verminderen verwijzingen;
 - Verbeteren schoolaanwezigheid;
 - De nieuwe kerndoelen.
- Je kunt hierbij data gebruiken. Analyseer deze data samen (bijv. in een werksessie), zoals: leerlingaantallen, bevindingen uit de clustergesprekken en informatie over verwijzingen en thuiszitters.

4. Eerste gezamenlijke acties uitvoeren

- Plan de beoogde acties en activiteiten in voor komend schooljaar. Denk bijvoorbeeld aan:
 - Alle intern begeleiders gaan 1 dag met een andere intern begeleider meelopen;
 - Organiseren van schoolbezoeken binnen het cluster;
 - Delen van expertise en materialen (bijv. gedragspecialist);
 - Samen een aanmeldroute maken voor kinderen die moeilijk een plek kunnen vinden;
 - Gezamenlijk oppakken van casuïstiek;
 - Organiseren van een gezamenlijke scholing
- Start (klein) met gezamenlijke momenten voor scholing/intervisie, gezamenlijke ondersteuning of inzet van personeel.
- Benut het kernteam voor (de ontwikkeling van) ondersteuning op het collectief, schooloverstijgend en contextversterkend.